

**DATARAPPORT FRA
GRUNNUNDERSØKELSE**

**Jernbaneverket Utbygging
Hanaborg plattformforlengelse**

Oppdrag nr: 6100534

Rapport nr. 2

Dato: 09.06.2011

Fylke Akershus	Kommune Lørenskog	Sted Hanaborg	UTM 06099 66463
Byggherre Jernbaneverket Utbygging			
Oppdragsgiver Jernbaneverket Utbygging			
Oppdrag formidlet av			
Oppdragsreferanse			
Antall sider 4	Tegn.nr 201-206	Bilag.nr. -	Antall tillegg 2

Prosjekt-tittel

Hanaborg plattformforlengelse Adkomstvei

Rapport-tittel

Grunnundersøkelser Datarapport

Oppdrag nr: 6100534	Rapport nr: 2	Rev:	Dato: 09.06.2011	Kontr: HRJ4/RJ
Oppdragsleder: Lise Olsen		Utarbeidet av: Trine Flobak Trine Flobak		
SAMMENDRAG Jernbaneverket planlegger forlengelse av plattformen og ny adkomstvei (for reisende i retning Oslo) på Hanaborg stasjon. Rambøll har i den forbindelse utført grunnundersøkelser. Undersøkelser utført langs jernbanelinjen viser et 0-4 m tykt lag av torv over vesentlig siltige til sandige materialer videre ned til antatt fjell. Det er dels bart fjell langs jernbanelinjen. Sonderingene lenger nord, langs nåværende adkomstvei til boligeiendommene, viser hovedsakelig grovere masser, antatt grusige og steinholdige masser. I borpunkt 8 antas støttemurfundamentet påtruffet i dybde 2,25 m. Dybde til antatt fjell er 1,3-7,0 m i borpunktene. Boringene tyder på at fjelloverflaten heller fra nord mot sør.				

INNHold

1	INNLEDNING	3
1.1	Prosjekt.....	3
1.2	Oppdrag	3
1.3	Innhold	3
2	UNDERSØKELSER.....	3
2.1	Feltundersøkelser	3
2.2	Oppmåling	3
2.3	Laboratorieundersøkelser.....	4
2.4	Resultater.....	4
3	GRUNNFORHOLD	4
3.1	Terreng	4
3.2	Løsmasser	4
3.3	Grunnvann.....	4
3.4	Fjell	4

TEGNINGER

Tegn. nr.	Rev. nr.	Tittel	Målestokk
201		OVERSIKTSKART	1 : 50 000
202		SITUASJONSPLAN	1 : 500
203		TOTALSONDERINGER	1 : 200
204-206		BORPROFILER	1 : 100

TILLEGG

- I MARKUNDERSØKELSER
- II LABORATORIEUNDERSØKELSER

1 INNLEDNING

1.1 Prosjekt

Jernbaneanlegget planlegger plattformforlengelse på Hanaborg. Det skal videre anlegges ny adkomstvei for reisende i retning Oslo.

1.2 Oppdrag

Rambøll, avdeling Geo og miljø har fått i oppdrag å utføre grunnundersøkelser, for å gi grunnlag for videre prosjektering av tiltakene.

1.3 Innhold

Dette er en ren datarapport med resultater fra felt- og laboratorieundersøkelsene, samt en beskrivelse av grunnforholdene.

2 UNDERSØKELSER

2.1 Feltundersøkelser

Grunnundersøkelsene omfatter 10 totalsonderinger, samt prøvetaking i 4 av punktene langs jernbanelinjen. Løsmassene i eksisterende adkomstvei var grove og ikke egnet for prøvetaking med vanlig boreutstyr. Videre var det et krav at skader på veien skulle unngås. Borpunkt nr. 10, som var planlagt på utsiden av støttemuren (utenfor borpunkt nr. 8), måtte utgå på grunn av adkomstforholdene.

Det er boret til stopp mot antatt fjell, eventuelt fast lag, og sonderingsdybden er fra 1,3-7,1 m.

2.2 Oppmåling

Punktene er satt ut og målt inn av Scan Survey AS. Tabell 2.1 viser koordinater for hvert borpunkt (Euref 89, sone 32).

Tabell 2.1: Koordinatliste

Punkt	Type boring	Øst (m)	Nord (m)	Høyde (terreng)
1	Totalsondering og prøvetaking	609780.265	6646271.900	169.704
2	Totalsondering og prøvetaking	609824.864	6646263.797	169.601
3	Totalsondering og prøvetaking	609837.105	6646258.704	169.886
4	Totalsondering	609854.311	6646252.276	170.582
5	Totalsondering og prøvetaking	609862.969	6646250.776	170.419
6	Totalsondering	609874.576	6646286.054	176.114
7	Totalsondering	609877.187	6646301.593	180.619

8	Totalsondering	609873.079	6646309.247	181.961
9	Totalsondering	609870.296	6646315.919	183.289
10	Utgikk	609875.730	6646316.820	183.279
11	Totalsondering	609884.054	6646271.443	175.442

2.3 Laboratorieundersøkelser

Prøvene fra punktene 1, 3 og 4 er undersøkt ved Rambølls geotekniske laboratorium i Trondheim. Prøvene fra borpunkt 5 er undersøkt og beskrevet på stedet.

Prøvene er beskrevet og geoteknisk klassifisert ved visuell undersøkelse av materialet. Videre er det utført rutineundersøkelser. Prøvene av torv er klassifisert etter Von Posts skala.

2.4 Resultater

Resultatene fra totalsonderingene er vist på tegning 203. Resultatene fra laboratorieundersøkelsene er vist i borprofiler på tegningene 204-206. Beskrivelsen av prøvene fra borpunkt 5 er gitt på tegning 203, ved totalsonderingsresultatet.

Undersøkellesmetoder og presentasjon av resultater er generelt beskrevet i tilleggene I og II.

3 GRUNNFORHOLD

3.1 Terreng

Terrengnivå i borpunktene langs jernbanelinjen er omkring kote 170, og stiger langs adkomstveien til ca. kote 183 ved Hanaborgveien.

3.2 Løsmasser

Kvartærgeologisk kart på www.ngu.no viser fyllmasser over hav- og strandavsetning, samt områder med torv og humus.

Sonderingene 1-5, som ligger langs jernbanelinjen viser et 0-4 m tykt lag av torv, over fastere masser med innhold av sand og grus. Det er bart fjell mellom borpunktene 3 og 4.

Sonderingene langs adkomstveien, punktene 6-11, viser hovedsakelig grovere masser, antatt sandige, grusige og steinholdige masser, mulige fyllmasser for veien. I borpunkt 8 ble det boret gjennom et relativt tynt fast lag, muligens betong, i dybde ca. 2,25-2,50 m, som kan ha vært støttemurfundamentet.

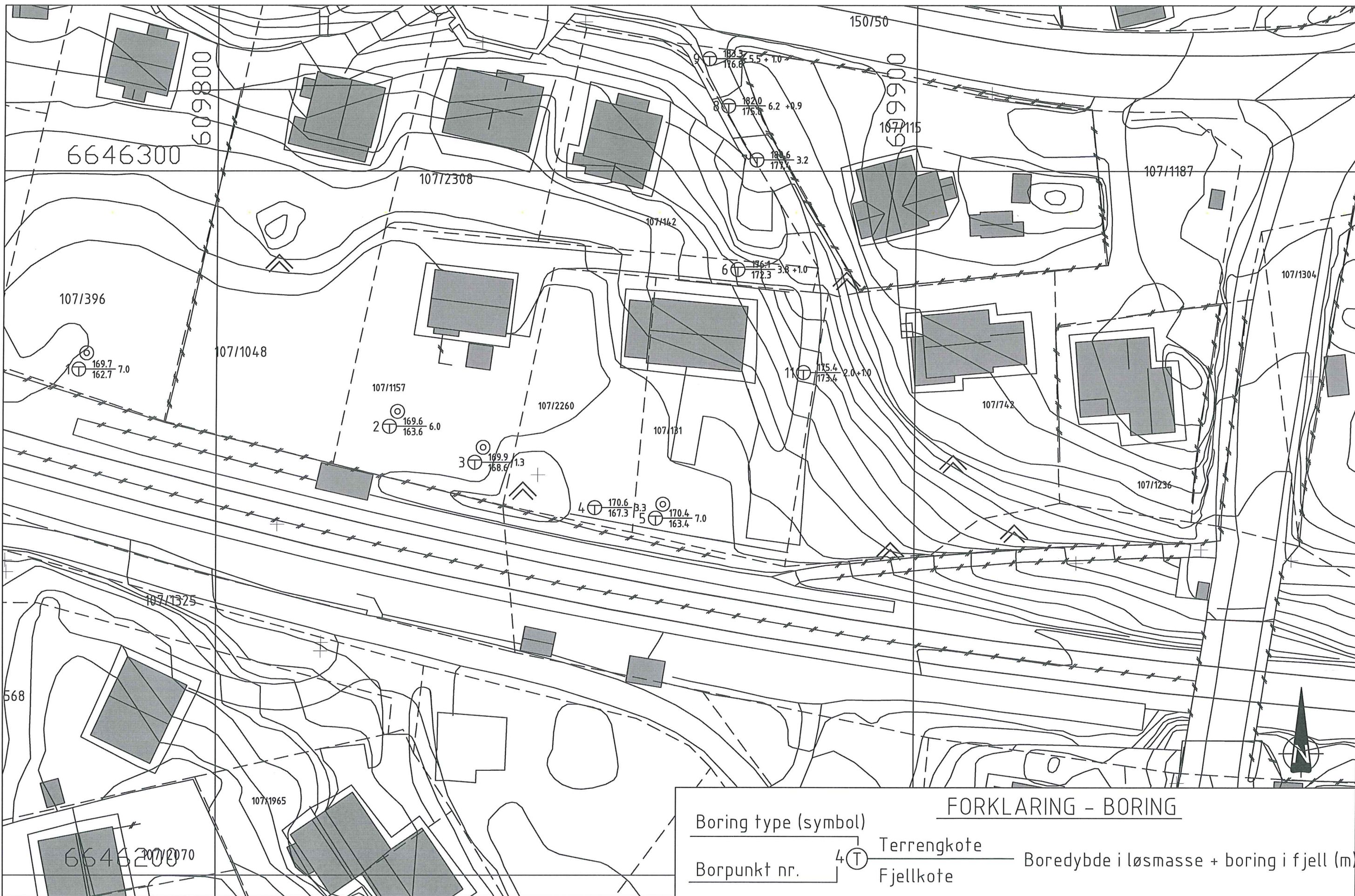
3.3 Grunnvann

Det er ikke utført undersøkelser for bestemmelse av grunnvannstand eller poretrykksforhold.

3.4 Fjell

Dybde til antatt fjell er 1,3-7,0 m i borpunktene. Boringene viser at fjelloverflaten i hovedsak heller fra nord mot sør. Det er dels fjell i dagen langs jernbanelinjen og nord for denne.

Boring type (symbol)

Borpunkt nr.

4

T

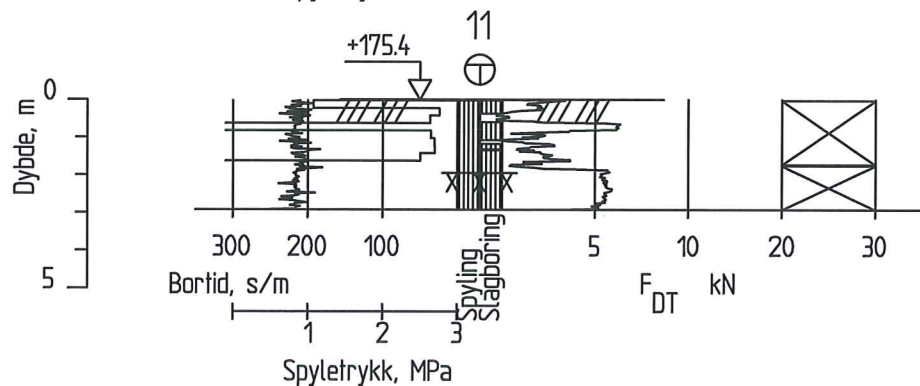
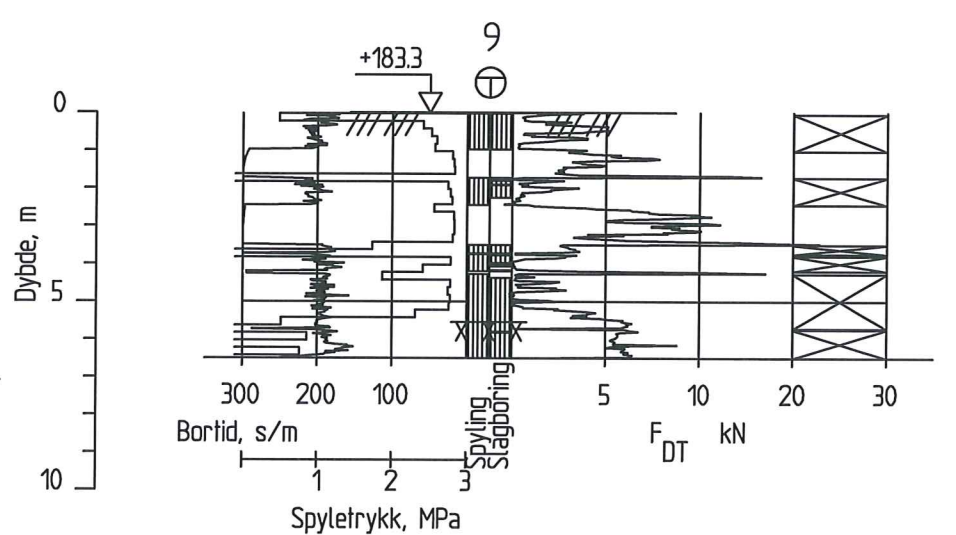
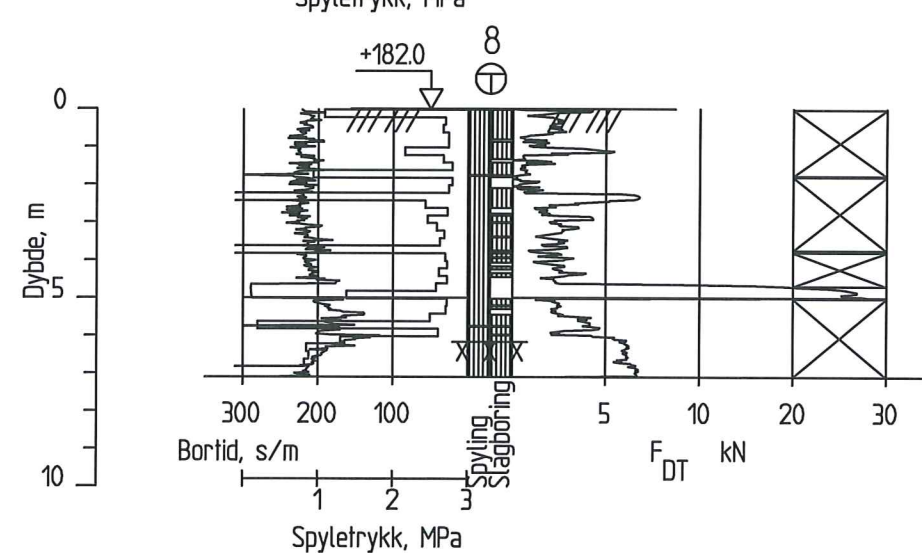
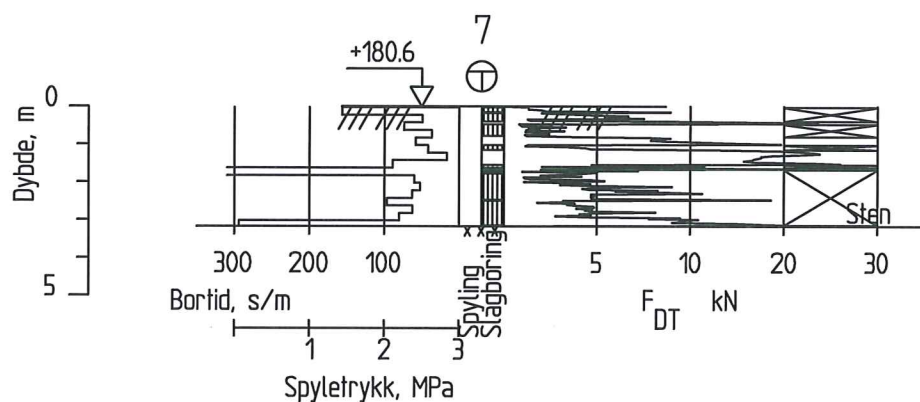
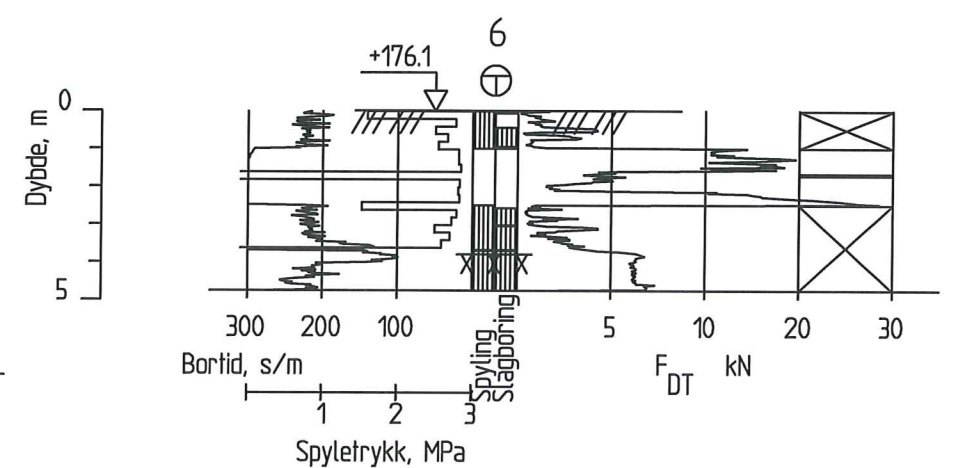
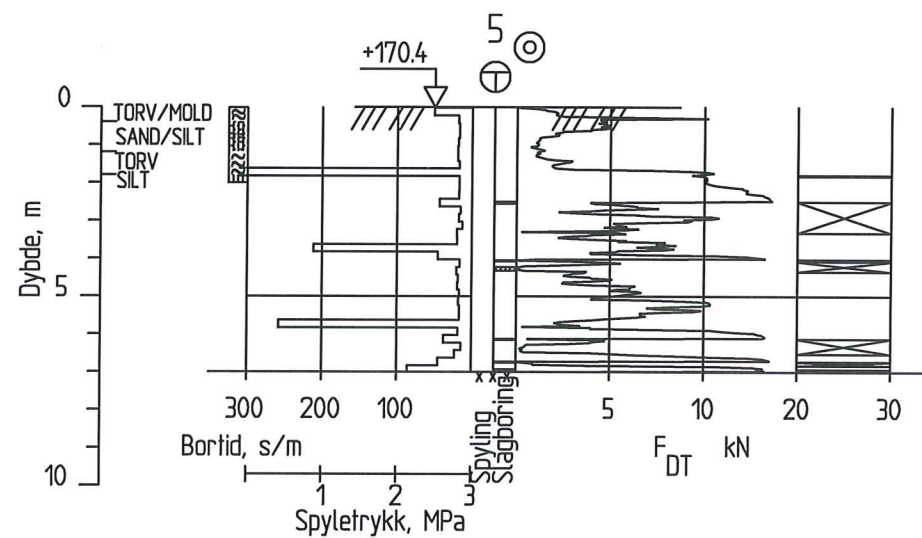
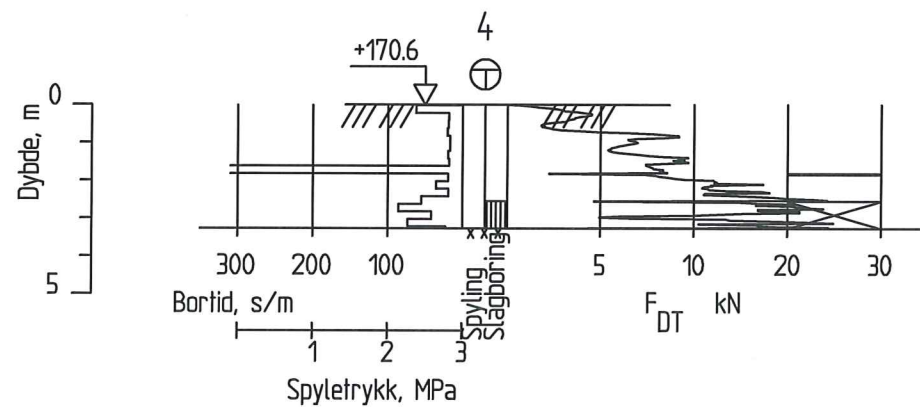
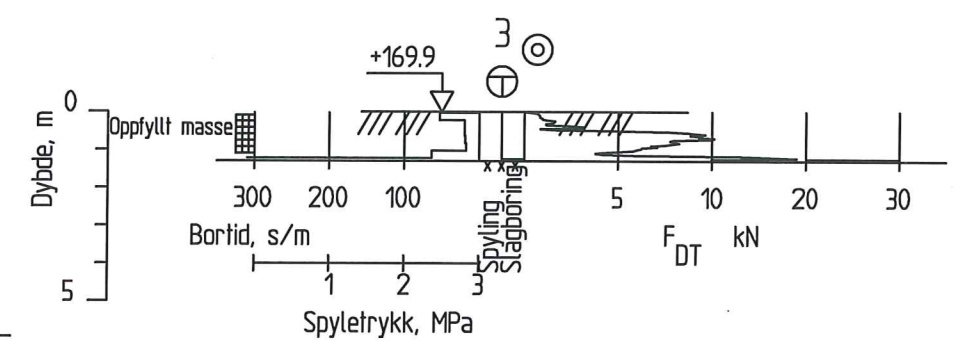
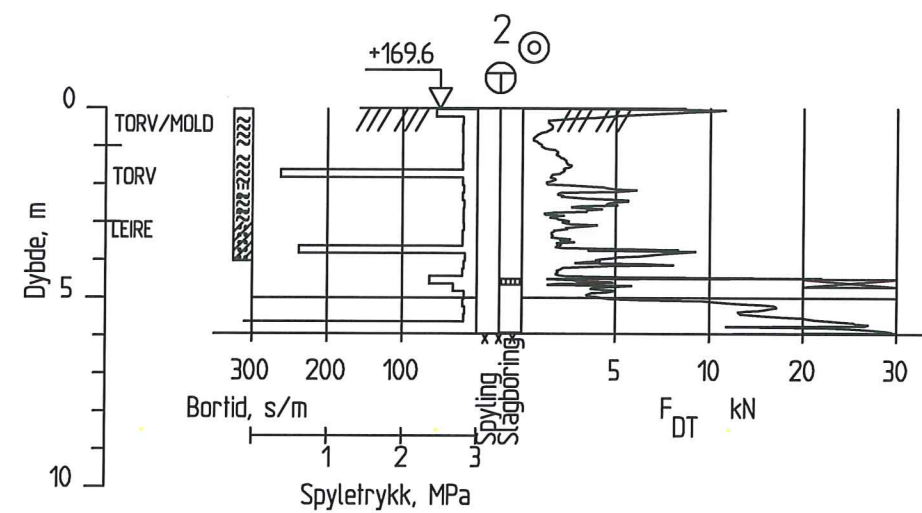
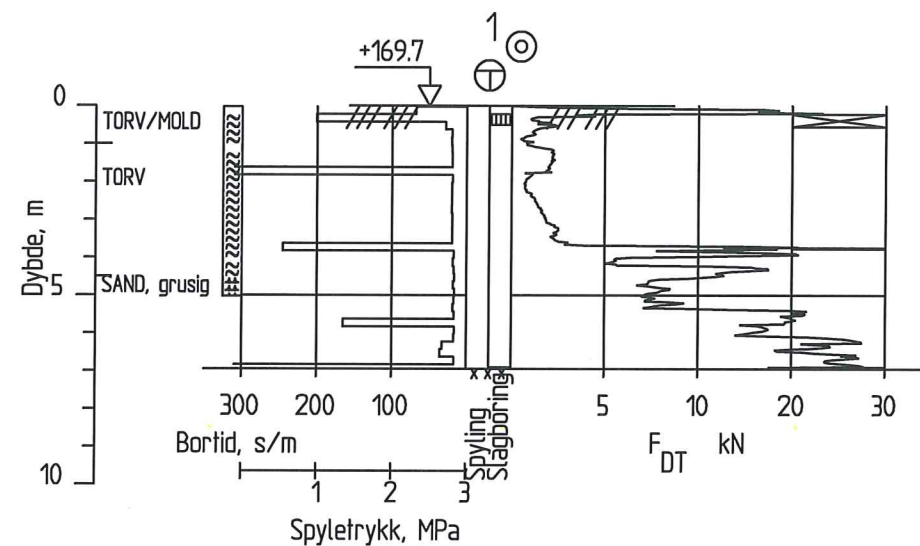
Terrengkote

Fjellkote

Boreddybde i løsmasse + boring i fjell (m)

FORKLARING - BORING

18.05.2011			TFK	TFK	HRJ
REV.	DATO	ENDRING	TEGN	KONTR	GODKJ
TEGNINGSSTATUS					
Rambøll Norge AS - Region Midt-Norge P.B. 7493 Mellomila 79, N-7018 Trondheim TLF: 73 84 10 00 - FAX: 73 84 10 60			OPPDRAG Hanaborg plattformforlengelse OPPDRAGSGIVER Jernbaneverket Utbygging		
INNHold Situasjonsplan: T Totalsondering O Prøveserie Fjell i dagen			OPPDRAG NR. 6100534 MÅLESTOKK 1:500 BLAD NR. 01 AV 01 TEGNING NR. 202 REV.		

REV.	DATO	ENDRING	TEGN	KONTR	GODKJ
	18.05.2011		TFK	TFK	HRJ
TEGNINGSSTATUS					

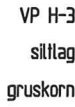
Rambøll Norge AS - Region Midt-Norge
P.B. 7493 Mellomila 79, N-7018 Trondheim
TLF: 73 84 10 00 - FAX: 73 84 10 60

OPPDRAG
Hanaborg plattformforlengelse
OPPDRAGSGIVER
Jernbaneverket Utbygging

INNHold
Boreresultater:
⊕ Totalsondering
⊙ Prøveserie

OPPDRAG NR. 6100534	MÅLESTOKK 1:200	BLAD NR. 01	AV 01
TEGNING NR. 203			REV.

[illegible]

Dybde, m	Jordart	Sign.	Lab. nr.	Vanninnhold (w) i %				γ kN/m ³	Skjærstyrke (S_u) i kPa				S_t	
				10	20	30	40		10	20	30	40		
5	TORV/MOLD	 VP H-3 siltlag gruskorn	06						>159.0					
	TORV		07						>435.4					
			08						>100.4					
			09											
10	LEIRE med sand- og gruskorn													
15														
20														

Enkelt trykkforsøk :

Penetrometerforsøk ☐

T= Treaksialforsøk

(strek angir def.% v/brudd)

Konsistensgrense w_p w_L

Ø= Ødometerforsøk

Konusforsøk - Omrørt/uforstyrret: ▼ / ▽

Andre forsøk:

K= Kornfordeling

Oppdrag nr. 6100534	Målestokk: 1:100	Status:
Hanaborg plattformforlengelse		
Jernbaneanverket Utbygging		
BORPROFIL HULL NR.: 2		
TERRENGHØYDE: 169,6 PRØVETYPE: Skovl		

RAMBOLL

P.B. 7493 Mellomila 79
N-7018 Trondheim
TLF: 73 84 10 00 - FAX: 73 84 10 60
www.ramboll.no

Tegning nr.

205

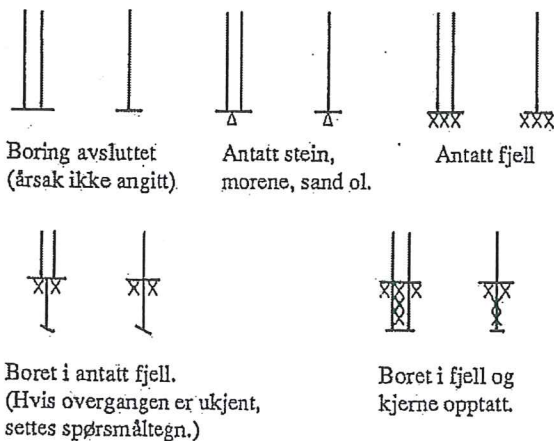
Rev.

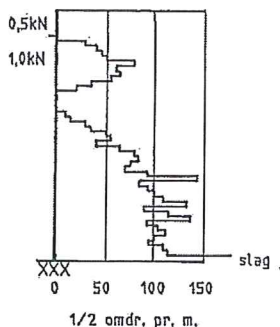
MARKUNDERSØKELSER

Sonderinger utføres for å få en orientering om grunnens relative fasthet, lagdeling og dybder til antatt fjell eller annen fast grunn.

Avslutning av boring (gjelder alle sonderingstyper).

- **Dreiesondering**
utføres med 22 mm stålstenger med glatte skjøter påsatt en 200 mm lang spiss av firkantstål som er tilspisset i enden og vridd en omdreining. Boret belastes med inntil 1 kN og hvis det ikke synker for denne last, dreies det ned med motor eller for hånd. Antall halve omdreininger pr. 20 cm synkning noteres. Ved opptegninger vises antall halve omdreininger pr. meter synkning grafisk med dybden i borchullet og belastningen angis til venstre for borchullet.

- Ⓣ **Totalsondering**
kombinerer dreietrykksondering og fjellkontrollboring. Det brukes hydraulisk drevet borrhøg. Boring gjennom stein og blokk og ned i berg utføres ved slag og spyling.

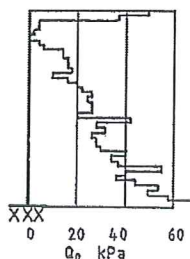
Boredata (nedpressingskraft, synkhastighet, spyletrykk etc.) måles ved elektriske givere og overføres automatisk til en elektronisk registreringsenhet (Geoprinter). Resultatene tegnes opp vha. EDB.

- ▼ **Ramsondering**
utføres med 32 mm stålstenger med glatte skjøter og en normert spiss. Boret rammes ned i grunnen av et fall-lodd med vekt 0,635 kN og konstant fallhøyde 0,6 m. Motstanden mot nedramming registreres ved antall slag pr. 20 cm synkning.

Rammemotstanden:

$$Q_0 = \frac{\text{Loddevekt} \times \text{fallhøyde}}{\text{synkning pr. slag}} \text{ (kNm/m)}$$

angis i diagram som funksjon av dybden.

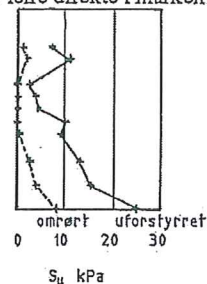

- ⊗ **Fjellkontrollboring**
utføres med 32 mm stenger med muffeskjøter og hardmetallkroner nederst. Boret drives av en tung trykkluftdrevet borhammer under spyling med vann av høyt trykk. Når fjell er nådd, bores noe ned i fjellet, vanligvis ca. 3 meter, under registrering av borsynk for sikker påvisning.

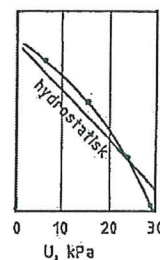
- ⊙ **Prøvetaking**
utføres for undersøkelse i laboratoriet av grunnens geotekniske egenskaper.
Uforstyrrede prøver tas opp med NGI's 54 mm stempelprøvetaker. Prøvene skjæres ut med tynnveggede stålsylindere med innvendig diameter 54 mm og lengde 80 cm (evt. 40 cm). Prøvene forsegles i begge ender for å hindre utførking før de åpnes i laboratoriet.

Representative prøver tas med forskjellige typer støtbor- og ramprøvetaker, ved sandpumpe i nedspylte eller nedrammede foringsrør, av oppspylt materiale ved nedspyling av foringsrør og ved skovlboring i de øvre lag. Slike prøver tas hvor grunnen ikke egner seg for vanlig sylindreprøvetaker og hvor slike prøver tilfredsstiller formålet.

- + **Vingeboring**
bestemmer udrenert skjærstyrke (s_u) av leire direkte i marken (in situ). Måling utføres ved at et vingekor, som er presset ned i grunnen, dreies rundt med bestemt jevn hastighet til brudd i leira. Maksimalt dreiemoment gir grunnlag for å beregne leiras udrenerte skjærstyrke, som også måles i omrørt tilstand etter brudd.

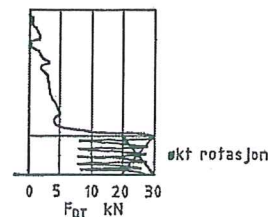

- ⊖ **Porevanntrykket**
i grunnen måles med et piezometer. Dette består av et sylindrisk filter av sintret bronse som trykkes eller rammes ned til ønsket dybde ved hjelp av rør. Vanntrykket ved filteret registreres enten hydraulisk som stighøyden i en plastslange inne i røret (ved overtrykk påsettes manometer over terreng) eller elektronisk ved hjelp av en direkte trykkmåler innenfor filteret.

Grunnvannstanden observeres vanligvis direkte ved vannstand i borchullet.

- ⊙ **Dreietrykksondering**
utføres med 36 mm glatte skjøtbare stålstenger påsatt en normert spiss. Borstangen trykkes ned med konstant hastighet 3 m/min. og konstant rotasjon 25 omdr./min. Sonderingsmotstanden registreres som den til en hver tid nødvendige nedpressningskraft for å holde normert nedtrengnings-hastighet. Når motstanden øker slik at normert nedtrengnings-hastighet ikke kan opprettholdes, økes rotasjonshastigheten. Dette anføres i diagrammet.

LABORATORIEUNDERSØKELSER

Ved åpning av prøven beskrives og klassifiseres jordarten. Videre kan bestemmes:

Rørvekt

(γ i kN/m^3) for hel sylinder og utsåret del.

Vanninnhold

(w i %) angitt i prosent av tørrvekt etter tørking ved 110°C .

Flyttegrense

(w_L i %) og utvellinggrense (w_p i %) som angir henholdsvis høyeste og laveste vanninnhold for plastisk (formbart) område av leirmateriale. Differansen $w_L - w_p$ benevnes plastisitetsindeks. Er det naturlige vanninnhold over flyttegrensen, blir materialet flytende ved omrøring.

Udrenert skjærstyrke

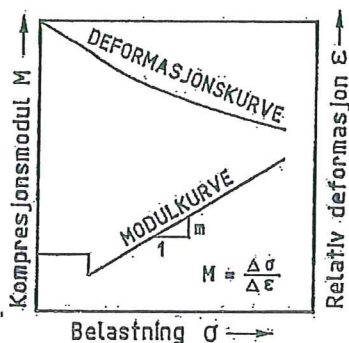
(s_u i kN/m^2) av leire ved hurtige enaksiale trykksøk på uforstyrrede prøver med tverrsnitt $3,6 \times 3,6 \text{ cm}^2$ (evt. hel prøve) og høyde 10 cm. Skjærstyrken settes lik halve trykkfastheten. Dessuten måles skjærstyrken i uforstyrret og omrørt tilstand ved konusforsøk, hvor nedsynkningen av en konus med bestemt form og vekt registreres og skjærstyrken tas ut av en kalibreringstabell. Penetrometer, som også er en indirekte metode basert på innsynkning, brukes særlig på fast leire.

Sensitiviteten (S_p)

er forholdet mellom udrenert skjærstyrke av uforstyrret og omrørt materiale, bestemt på grunnlag av konusforsøk i laboratoriet. Med kvikkleire forstås en leire som i omrørt tilstand er flytende, omrørt skjærstyrke $< 0,5 \text{ kN/m}^2$.

Kompressibilitet

av en jordart ved ødometerforsøk. En prøve med tverrsnitt 20 cm^2 og høyde 2 cm belastes trinnvis i et belastningsapparat med observasjon av sammentrykningen for hvert trinn som funksjon av tiden. Resultatet tegnes opp i en deformasjons- og modul-kurve og gir grunnlag for setningsberegning.

Humusinnhold

(relativt) ut fra fargeomslag i en natronlutopløsning.

En nøyaktigere metode er våt-oksydasjon med hydrogenperoksyd der humusinnholdet settes lik vektprosent (evt. glødetapet ved humusrike jordarter) og uttrykkes i vektprosent av tørr materiale.

Saltnnhold

(g/l eller o/oo) i porevannet ved titrering med sølvnitrat-oppløsning og kaliumkromat som indikator.

Kornfordeling

ved siktning av fraksjonene større enn $0,06 \text{ mm}$. For de finere partikler bestemmes den ekvivalente korridiamter ved hydrometeranalyse. En kjent mengde materialer slemmes opp i vann og rørvekten av suspensjonen måles i en bestemt dybde som funksjon av tiden. Kornfordelingen kan så beregnes ut fra Stoke's lov om kulers sedimentasjonshastighet.

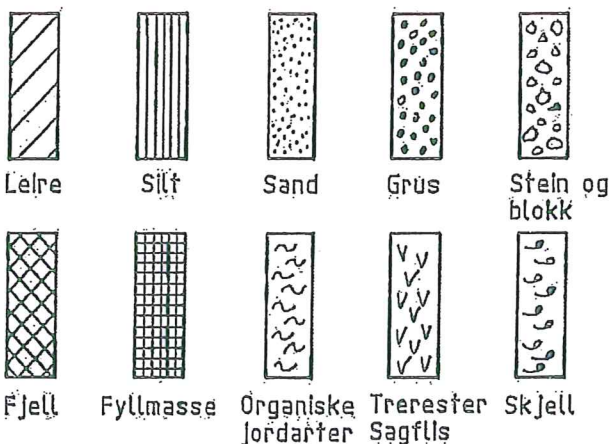
Fraksj. betegn.	Leir	Silt	Sand	Grus	Stein	Blokk
Kornstør. mm	$< 0,002$	$0,002 - 0,06$	$0,06 - 2$	$2 - 60$	$60 - 600$	> 600

Jordarten

benevnes i henhold til korngraderingen med substantiv for den dominerende, og adjektiv for medvirkende fraksjon. Jordarten angis som leire når leirinnholdet er over 15%. Morene er en usortert bevassettning som kan inneholde alle kornstørrelser fra leir til blokk.

Organiske jordarter

klassifiseres etter opprinnelse og omdanningsgrad (torv, gytje, dy, matjord).

Anmerking

- Leire: T = tørrskorpe, R = resedimenterte masser, K = kvikkleire
- Ved blandingsjordarter kombineres signaturene.
- Morene vises med skyggelegging.
- For konkresjoner kan bokstavssymboler settes inn i materialsignaturen:
  - Ca = kalkkonkresjoner
  - Fe = jernkonkresjoner
  - AH = aurlulle